

NHẬN DIỆN VÀ ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG CƠ HỘI CHÍNH TRỊ Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

Trần Thị Hoa Lê^(*)

^(*) Tiến sĩ, Khoa Chính trị học, Học viện Báo chí và Tuyên truyền.

Email: tranhoale9@gmail.com

Tóm tắt: Cùng với đấu tranh chống chiến lược “diễn biến hòa bình”, cuộc đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị cũng là một vấn đề lớn trong công tác bảo vệ Đảng, bảo vệ chế độ chính trị ở nước ta. Nhận diện và đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị là một trong những vấn đề được Đảng, Nhà nước ta thường xuyên quan tâm chỉ đạo thực hiện. Đây được xem là một nhiệm vụ có ý nghĩa quan trọng trong giai đoạn hiện nay khi các thế lực thù địch ngày càng có nhiều hoạt động chống phá Đảng, Nhà nước tinh vi, phức tạp hơn. Chính vì vậy, nghiên cứu nhận diện cơ hội chính trị ở Việt Nam, và chỉ ra những nội dung trong đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị ở Việt Nam có ý nghĩa lý luận và thực tiễn lớn.

Từ khóa: cơ hội chính trị, cơ hội chính trị ở Việt Nam, đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị ở Việt Nam.

Ngày nhận bài: 16/09/2024; ngày phản biện: 17/09/2024; ngày sửa chữa: 20/10/2024; ngày duyệt đăng: 15/11/2024.

1. Mở đầu

Tổng kết nhiệm kỳ khóa XII và nhìn lại 35 năm đổi mới, cố Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng đã khẳng định: “đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay. Những thành tựu đó là sản phẩm kết tinh sức sáng tạo, là kết quả của cả một quá trình nỗ lực phấn đấu bền bỉ, liên tục qua nhiều nhiệm kỳ của toàn

Đảng, toàn dân, toàn quân ta; tiếp tục khẳng định con đường đi lên chủ nghĩa xã hội của chúng ta là đúng đắn, phù hợp với quy luật khách quan, với thực tiễn Việt Nam và xu thế phát triển của thời đại” (Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam 2021).

Có thể thấy, Việt Nam đã và đang khẳng định vị trí của mình trong khu vực và trên thế giới với một nền kinh tế phát

triển tốt, hệ thống chính trị ổn định, đời sống văn hóa đa dạng và chất lượng cuộc sống của nhân dân được nâng cao. Song, bên cạnh những lợi thế ấy, đất nước vẫn phải đang đối mặt với những nguy cơ, thách thức không nhỏ. Đó chính là những “hạn chế, tiêu cực”, là những “căn bệnh” mà chỉ khi nhìn nhận đúng, đấu tranh không khoan nhượng thì đất nước mới có thể tiếp tục giữ vững, ổn định trên mọi lĩnh vực và tiến lên con đường xã hội chủ nghĩa. Trong đó, nhận diện và đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị chính là một nội dung trong việc bảo vệ, xây dựng và phát triển đất nước.

2. Cơ hội chính trị

Khi nói về chủ nghĩa cơ hội quốc tế (trong đó gồm cơ hội chính trị), V.I.Lênin cho rằng, nó dù được biểu hiện dưới nhiều hình thức khác nhau gắn với đặc điểm của các quốc gia dân tộc, nhưng về nội dung, bản chất chính trị - xã hội thì nó được thể hiện ở: tính không kiên quyết, tính vô nguyên tắc, tính không rõ ràng, lơ mơ, quanh co. Theo đó, những người mác-xít, những đảng viên sa vào chủ nghĩa cơ hội là do sự do dự, thiếu tính kiên định, dao động và lừng chừng về chính trị. V.I.Lênin nhấn mạnh nội dung và bản chất của chủ nghĩa cơ hội chính trị là: “sự lãng quên những mục tiêu vĩ đại, cơ bản vì những lợi ích nhất thời trước mắt, sự săn đuổi những thắng lợi chốc lát cuộc đấu tranh vì những cái đó không tính đến các hậu quả về sau, việc

đem phong trào tương lai làm vật hy sinh cho hiện tại” (V.I.Lênin 2005a: 85).

Cơ hội chính trị tồn tại dưới nhiều hình thức. *Về lý luận*, đó là sự chiết trung, nguy hiểm, sẵn sàng thay đổi quan điểm, tư tưởng chính trị cơ bản để trục lợi; *về thực tiễn* đó là sự thực dụng, sẵn sàng đánh đổi cả phong trào, tổ chức vì lợi ích trước mắt của mình; *về hành động*, đó là sự phiêu lưu, lúc tả khuynh, lúc hữu khuynh, lúc thì nóng vội, lúc thì chủ quan, sẵn sàng từ bỏ mục tiêu, lý tưởng cách mạng, thủ đoạn thì tinh vi, lắt léo, dễ dàng thỏa hiệp với mọi loại trào lưu khi có lợi.

Hiện nay, cơ hội chính trị đã phân hóa thành “muôn hình vạn trạng”, hòa vào xã hội như một “căn bệnh” nguy hiểm với mức độ khôn khéo hơn, nguy trang kỹ lưỡng hơn và khó nhận biết hơn. Nhìn bề ngoài, chúng có biểu hiện phong phú và đa dạng thậm chí tinh vi, song bản chất đều là những trào lưu tư tưởng chính trị đối lập, thù địch với chủ nghĩa Mác - Lênin, chống lại phong trào cộng sản, phong trào công nhân quốc tế và chế độ xã hội chủ nghĩa. Những người cơ hội chính trị là những người có tư tưởng, suy nghĩ, hành động hoặc đưa ra quyết định chính trị chủ yếu dựa trên việc tìm kiếm lợi ích cá nhân hoặc lợi ích chính trị ngắn hạn, không có và cũng không dựa trên nguyên tắc hoặc giá trị lâu dài. Họ sẵn sàng đánh đổi lợi ích, giá trị của tập thể, tổ chức Đảng, Nhà nước vì những lợi

ích, tham vọng của cá nhân mình.

3. Nhận diện cơ hội chính trị ở Việt Nam

Mặc dù ở nước ta hiện nay về nguyên tắc, không có “đất” cho cơ hội chính trị nảy sinh, phát triển; song, trên thực tiễn đã có những biểu hiện đầy đủ của nó cùng với những phần tử cơ hội đã và đang có mặt ở trong các ngành, các cấp, các cơ quan, tổ chức và chịu sự tác động của các yếu tố trong và ngoài nước ngày càng nhiều hơn. Việc nhận diện chính xác các phần tử cơ hội chính trị là một công việc khó khăn, như V.I.Lênin đã nhận định: “đặc điểm của tất cả chủ nghĩa cơ hội hiện đại trong mọi lĩnh vực là: “nó mang tính chất không rõ ràng, lờ mờ và không thể nào hiểu nổi được. Do bản chất của mình, phái cơ hội chủ nghĩa bao giờ cũng tránh đặt các vấn đề một cách rõ ràng và dứt khoát; bao giờ nó cũng tìm con đường trung dung, nó quanh co uốn khúc như con rắn nước giữa hai quan điểm đối chọi nhau” (V.I.Lênin 2005b: 476). Ở Việt Nam, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nhiều lần ví họ “như con lươn, con chạch”.

Thứ nhất, nhóm cơ hội chính trị ở bên trong hệ thống chính trị của nước ta.

Thực tế cho thấy, những kẻ cơ hội thường “ẩn mình” dưới những lời hay, ý đẹp nhưng hành động thì gian dối, chỉ chăm lo lợi ích của mình mà quên đi lợi ích của tổ chức, của quốc gia, dân tộc. Hiện nay, cơ hội chính trị xuất hiện khi

diễn ra sự suy thoái nghiêm trọng về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, có biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” bên trong một bộ phận đội ngũ cán bộ, đảng viên, lập trường tư tưởng không vững vàng, thiếu kiên định, bản lĩnh chính trị yếu kém, luôn hoài nghi, thiếu tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, vào sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc hoặc “chiết trung”, né tránh trước những vấn đề lý luận và thực tiễn đang đặt ra của đất nước. Những kẻ cơ hội chính trị vốn có lập trường mơ hồ, thiếu kiên định, nên chỉ cần đất nước gặp khó khăn thì sẽ hoang mang, thỏa hiệp theo những quan điểm sai trái, lệch lạc của các thế lực thù địch. Nghiêm trọng hơn, những đối tượng cơ hội chính trị này còn quay lại chống phá cách mạng, phủ nhận chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, có nhiều hành động đi ngược lại hoặc chống phá Đảng và Nhà nước cùng khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Xuất phát từ việc thiếu nhận thức về ý nghĩa, tầm quan trọng của lý luận và học tập lý luận chính trị, những người này đã sinh ra bệnh lười học tập chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước... Những người cơ hội chính trị không có nền tảng tư tưởng lý luận vững vàng dẫn đến sự “phai nhạt lý tưởng cách mạng; xa rời tôn chỉ, mục đích của Đảng và Bác Hồ đã đề ra; không những không kiên định con đường đi lên chủ nghĩa xã

hội, không chấp hành nghiêm các nguyên tắc tổ chức của Đảng mà còn hùa theo những nhận thức lệch lạc, quan điểm sai trái; các loại bệnh như cá nhân chủ nghĩa, lối sống vị kỷ, thực dụng, cơ hội, ham lợi; chỉ lo thu vén cá nhân, tham vọng chức quyền... đã xuất hiện. Trong công tác cán bộ, cơ hội chính trị biểu hiện ở nạn chạy chức, chạy quyền, chạy chỗ, chạy luân chuyển, chạy bằng cấp, chạy tội, sử dụng quyền lực được giao để mang về lợi ích cá nhân hoặc để cho người thân, người quen lợi dụng chức vụ, quyền hạn của mình để trục lợi bất chính. Những phần tử cơ hội chính trị thường dễ nghe theo sự xúi giục của các phần tử phản động ngoài nước, phản bác, phủ nhận sứ mệnh lịch sử, nền tảng tư tưởng và các nguyên tắc tổ chức của Đảng ta, nhất là nguyên tắc tập trung dân chủ; đòi thực hiện “đa nguyên, đa đảng” hay “giác mơ dân chủ hóa” của phương Tây. Chính vì thế, nếu để những phần tử cơ hội chính trị này “chui sâu, leo cao” trong hệ thống chính trị thì sự nguy hiểm mà họ gây ra cho Đảng, Nhà nước, nhân dân lại càng lớn. Nếu để cho những kẻ cơ hội chính trị với những quan điểm lệch lạc, lập trường chính trị dao động và nhân cách “tha hóa”, “biến chất” lại nắm giữ những cương vị quan trọng trong bộ máy Đảng và Nhà nước sẽ ảnh hưởng nghiêm trọng và là mối nguy hại lớn đến tồn vong của chế độ xã hội chủ nghĩa của đất nước.

Những phần tử cơ hội chính trị trong

hệ thống chính trị có biểu hiện bên ngoài thể hiện bản thân rất vững vàng về lập trường chính trị, luôn tỏ ra nắm vững hệ thống quan điểm chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh nhưng thực chất trong tư tưởng, hành vi đã tha hóa chính trị. Nhóm cơ hội chính trị này đa dạng về độ tuổi, thành phần, vị trí, chức vụ và trình độ. Bao gồm cả những người có trình độ hiểu biết, có chuyên môn cao và mối quan hệ rộng rãi không chỉ ở trong nước, mà cả ngoài nước. Dù đảm nhiệm các vị trí trong hệ thống các cơ quan Đảng, Nhà nước hay các tổ chức chính trị, nhưng thực chất những người này không vì lý tưởng cách mạng, vì quốc gia, dân tộc, mà vì động cơ quyền lực cá nhân; không vì nước, vì dân mà vì lợi ích cá nhân mình. Với họ, việc vào Đảng, tham gia vào bộ máy quyền lực nhà nước là để có “chiếc ghế quyền lực” từ đó thực hiện mục đích, mưu đồ và lợi ích cá nhân, rồi kéo bè, kết cánh cùng những phần tử cơ hội khác, tạo thành một thế lực “sâu một” trong Đảng, làm giảm uy tín, năng lực lãnh đạo của Đảng, giảm uy tín quản lý của Nhà nước. Tất cả những điều này đều xuất phát từ chủ nghĩa cá nhân, lợi ích cục bộ cá nhân, như Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ ra: “do cá nhân chủ nghĩa mà mất đoàn kết, thiếu tính tổ chức, tính kỷ luật, kém tinh thần trách nhiệm, không chấp hành đúng đường lối, chính sách của Đảng và của Nhà nước, làm hại đến lợi ích của

cách mạng, của nhân dân” (Hồ Chí Minh 2011: 547). Tất cả những điều này, đều là biểu hiện của cơ hội chính trị bên trong hệ thống chính trị.

Thứ hai, nhóm cơ hội chính trị bên ngoài hệ thống chính trị của nước ta.

Nhóm này có điểm chung là có nhận thức và hành động đi ngược lại lợi ích của Đảng, Nhà nước và toàn thể dân tộc Việt Nam. Họ là những thành phần thiếu thông tin hoặc “bị” tiếp nhận những thông tin sai lệch, lại hạn chế về nhận thức, nên bị những phần tử chống đối, phản cách mạng lợi dụng kích động lôi kéo. Do thiếu tu dưỡng, rèn luyện lại có lối sống vụ lợi, ích kỷ, nên trước các sự kiện phức tạp về chính trị, xã hội những người này thường tỏ ra dao động, thiếu tự chủ, mất niềm tin, mất phương hướng, hành động lệch chuẩn, gián tiếp tiếp tay cho các thế lực thù địch chống phá sự lãnh đạo của Đảng và quản lý của Nhà nước.

Nhóm này thường công khai bộc lộ thái độ bất mãn cùng những tư tưởng đi ngược lại và chống đối chế độ ta. Họ khai thác những hạn chế, thiếu sót trong quá trình ban hành, tổ chức, thực hiện chủ trương đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước. Lợi dụng những người có học thức, có địa vị, uy tín nhưng bất mãn với chế độ hoặc đã từng bị xử lý kỷ luật, nhằm tạo dựng “ngọn cờ”, tập hợp lực lượng, công kích chính diện vào chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của

Nhà nước trên các lĩnh vực, vào nền tảng tư tưởng chủ nghĩa Mác – Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh.

Những phần tử cơ hội chính trị thường tìm cách xoáy sâu vào những vấn đề phức tạp, nhạy cảm, như vấn đề tự do, nhân quyền, dân tộc, chủ quyền, lãnh thổ, tôn giáo, vùng miền, hoặc lợi dụng, khai thác những vấn đề còn hạn chế, yếu kém trong công tác quản lý đất nước, điều hành trật tự, an toàn xã hội. Nghiêm trọng hơn, các lực lượng cơ hội chính trị còn kích động, lôi kéo người dân lợi dụng quyền khiếu nại, tố cáo để gây rối an ninh, trật tự xã hội, qua đó hiện thực hóa các mưu đồ chính trị của mình hướng tới mục đích chống, phá Đảng và Nhà nước ta. Nhóm cơ hội chính trị còn thông qua các đối tượng bất mãn, đi ngược chế độ, những người dân thiếu hiểu biết để lôi kéo họ; gây áp lực hoặc can thiệp, cản trở, việc thực hiện Hiến pháp, pháp luật của Nhà nước ta. Chúng mưu đồ xây dựng xã hội dân sự theo mô hình phương Tây, hình thành đảng, tổ chức chính trị đối lập. Động cơ và mục đích chính là gieo rắc tâm trạng hoài nghi, chống đối chế độ để từ đó chuyển hóa, hợp pháp hóa những hoạt động tuyên truyền, xuyên tạc, vu cáo, biểu tình, chống đối Đảng và Nhà nước, thực hiện “diễn biến hòa bình”, nhằm tấn công và đi tới xóa bỏ chế độ xã hội chủ nghĩa khi có đủ các điều kiện chủ quan và khách quan.

Hiện nay, các đối tượng cơ hội chính

trị ở Việt Nam có những thủ đoạn tập trung vào các vấn đề chính đó là: (1) phủ định nền tảng tư tưởng của Đảng (chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh); (2) phủ nhận mục tiêu, lý tưởng, con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta; (3) phủ định sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam; (4) phủ định chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước ta.

4. Vai trò của việc nhận diện, đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị ở Việt Nam

Thứ nhất, nhận diện và đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị ở Việt Nam hiện nay có vai trò quan trọng và ý nghĩa lớn trong việc duy trì sự ổn định chính trị - xã hội và đảm bảo sự phát triển của đất nước. Sự nhạy bén, kịp thời trong nhận diện sớm và phân tích sâu các cơ hội chính trị sẽ là cơ sở, điều kiện để đi đến các biện pháp phòng, chống cơ hội chính trị hiệu quả và linh hoạt. Nhận diện và đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị chính là cơ sở cho ổn định thể chế chính trị xã hội chủ nghĩa của đất nước, giúp ngăn chặn kịp thời những hoạt động có thể gây rối loạn, đe dọa đến an ninh và trật tự xã hội, khôi đại đoàn kết toàn dân.

Thứ hai, nhận diện và đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị là một trong những nội dung của hoạt động bảo vệ chủ quyền quốc gia, ngăn chặn, chống lại sự can thiệp từ bên ngoài vào chính trị nội bộ của đất nước. Từ đó, xây dựng

các kế hoạch, chiến lược phòng ngừa và đối phó với các nguy cơ chính trị mất ổn định của các thế lực chống phá. Điều này bao gồm việc xây dựng các chương trình kiểm soát thông tin, tăng cường an ninh mạng, tổ chức và xây dựng cơ chế và đội ngũ phản ứng linh hoạt đối với các thế lực cơ hội chính trị chống phá Đảng và Nhà nước cả ở trong và ngoài nước.

Thứ ba, nhận diện các đối tượng cơ hội chính trị để có thể phát hiện và ngăn chặn sớm các nguy cơ có thể gây rối loạn hoặc mất an ninh đối với các cơ quan của Đảng, Nhà nước và các tổ chức chính trị - xã hội. Phân tích và đánh giá những dấu hiệu, biểu hiện sớm của các phần tử cơ hội chính trị để có phương án chủ động phòng ngừa làm thất bại mọi âm mưu, hành động của các đối tượng này, tránh để tình hình nghiêm trọng rồi mới giải quyết, khắc phục. Phát huy sức mạnh tổng hợp, tiến hành đấu tranh toàn diện với các thế lực chống phá các chủ trương, quan điểm, chính sách của Đảng và Nhà nước.

Thứ tư, nhận diện cơ hội chính trị cũng sẽ giúp cho Đảng và Nhà nước tăng cường giám sát tốt hơn đối với tất cả các hoạt động chính trị - xã hội của đất nước. Kiểm tra và giám sát để luôn kết hợp chặt chẽ giữa “phòng” và “chống”, có biện pháp đấu tranh không khoan nhượng đối với những tư tưởng, biểu hiện của những phần tử cơ hội chính trị. Xây dựng cơ chế, “hàng rào” bảo vệ và giữ vững sự ổn

định chính trị từ bên trong thông qua các biện pháp cụ thể chủ động loại bỏ cơ hội chính trị trên tất cả các mặt trận tư tưởng, lý luận, văn hóa – xã hội, xây dựng vững chắc nền quốc phòng toàn dân và thế trận an ninh nhân dân truyền thống của dân tộc. Cùng với công tác kiểm tra, giám sát và phòng vệ tốt, việc xây dựng đội ngũ cán bộ vững chắc từ lập trường tư tưởng đến kinh nghiệm, thực tiễn ở các cấp, góp phần quyết định thắng lợi sự nghiệp xây dựng đất nước.

Thứ năm, nhận diện, ngăn chặn và đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị cũng chính là để đảm bảo những lợi ích chính đáng và hợp pháp cho người dân Việt Nam. Bên cạnh việc nắm vững các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, thì nhận diện về nội dung và bản chất cùng những biểu hiện của cơ hội chính trị giúp cho mỗi người dân có ý thức và tham gia bảo vệ chế độ chính trị của đất nước nhiều hơn. Mỗi người dân có thể đóng góp ý kiến về việc xây dựng, ban hành chủ trương, đường lối của Đảng, công tác hoạch định chính sách của nhà nước, xây dựng môi trường chính trị trung thực và minh bạch. Việc truyền thông chính trị được cập nhật kịp thời cũng sẽ ngăn chặn những thông tin giả mạo và thông tin sai lệch, tin xấu, độc, sai sự thật, luận điệu xuyên tạc về quan điểm chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước. Nâng cao sự tham gia chủ động, tích cực của người

dân, kết hợp với các cơ quan truyền thông đại chúng trong đấu tranh với những kẻ “cơ hội chính trị”, góp phần xây dựng các tổ chức Đảng, Nhà nước trong sạch vững mạnh.

5. Nội dung cuộc đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị ở Việt Nam

Ở nước ta, việc phòng, chống cơ hội chính trị là một trong những vấn đề cấp thiết và là nhiệm vụ trọng tâm của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, hướng tới hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh. Những biểu hiện của các phần tử cơ hội đã, đang và sẽ ảnh hưởng nghiêm trọng đến sự tồn vong của Đảng và sự sống còn của chế độ xã hội chủ nghĩa của nước ta. Do vậy, hiện nay, nội dung cuộc đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị bao gồm:

Một là, kiên định, bảo vệ, vận dụng và phát triển sáng tạo nền tảng tư tưởng của Đảng.

Chủ nghĩa Mác – Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho mọi hoạt động của Đảng Cộng sản Việt Nam và của cả dân tộc ta; là nhân tố giữ vai trò then chốt bảo đảm sự lãnh đạo của Đảng đối với chế độ chính trị. Do đó, việc bảo vệ, phát triển và vận dụng sáng tạo các tư tưởng này vào trong thực tiễn để thực hiện các nhiệm vụ của đất nước, đáp ứng các yêu cầu phát triển thời đại phải được xác định là nhiệm vụ ưu tiên hàng đầu. Chủ nghĩa Mác – Lênin

và tư tưởng Hồ Chí Minh có giá trị và sức sống lâu bền với thời đại, cần được vận dụng linh hoạt, phù hợp với hoàn cảnh và thực tiễn của đất nước, trên tất cả các lĩnh vực song tránh sự rập khuôn máy móc, giáo điều, tránh coi nặng sự hàn lâm, kinh điển, rời xa thực tiễn.

Cuộc đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị phải dựa trên sự kiên định nền tảng tư tưởng của Đảng trong điều kiện mới. Quán triệt tư tưởng đồng bộ thống nhất, đồng bộ, toàn diện đi vào chiều sâu đối với toàn bộ hệ thống chính trị và toàn thể nhân dân để ngăn chặn các hành vi cơ hội lợi dụng làm suy yếu hệ tư tưởng của Đảng. Nâng cao nghiên cứu, giáo dục, đào tạo lý luận chính trị để giúp cán bộ, đảng viên, quần chúng nhân dân hiểu sâu, hiểu rõ và kiên định với hệ tư tưởng này.

Chủ động bảo vệ nền tảng tư tưởng bằng việc sẵn sàng đấu tranh trực diện trên các kênh truyền thông truyền thống, trên không gian mạng thông qua phương tiện truyền thông là trách nhiệm của tất cả mọi người, đặc biệt là cán bộ, đảng viên. Cập nhật các xu thế phát triển của công nghệ, nắm bắt thông tin để ngăn chặn các thông tin xấu, độc, sai lệch, xuyên tạc hệ tư tưởng, không tạo diễn đàn cho cơ hội chính trị được lây lan, phổ biến. Phát huy vai trò của báo chí cách mạng Việt Nam, hướng tới một môi trường thông tin tuyên truyền hệ tư tưởng trong sạch, lành mạnh, cung cấp cho người dân có cái nhìn khách quan, đúng đắn về các

vấn đề chính trị, xã hội.

Hai là, chống lại các luận điệu phản động, phủ nhận, xuyên tạc chủ trương, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

Những thế lực thù địch cả trong và ngoài nước thường xuyên lợi dụng các diễn đàn chính trị, truyền thông để truyền bá các tư tưởng, luận điệu phản động nhằm xuyên tạc, đi ngược lại đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước Việt Nam. Bảo vệ nền tảng tư tưởng đồng thời phê phán, bác bỏ những quan điểm sai trái, biểu hiện lệch lạc, xuyên tạc nền tảng tư tưởng của Đảng, đặc biệt là những luận điệu phủ nhận chủ nghĩa xã hội, phủ nhận chế độ một Đảng Cộng sản lãnh đạo. Đấu tranh với tất cả những phần tử cả trong và ngoài nước muốn phủ nhận sứ mệnh lịch sử của Đảng, muốn xóa bỏ vị trí, vai trò lãnh đạo của Đảng đối với Nhà nước và toàn xã hội. Do đó, cần xác định: “bất cứ trong tình hình nào, nghĩa vụ thiêng liêng của mỗi đảng viên là phải bảo vệ Đảng, bảo vệ vai trò lãnh đạo tuyệt đối và toàn diện của Đảng, tinh táo đề phòng và kiên quyết đấu tranh chống mọi mưu đồ đã kích hoặc làm suy yếu sự lãnh đạo của Đảng bất kỳ trên lĩnh vực nào, và núp dưới hình thức nào” (Đảng Cộng sản Việt Nam 2002: 710 – 711). Nhận diện âm mưu và luận điệu của nhóm cơ hội chính trị để phản bác lại bằng lý luận khoa học và thực tiễn lịch sử, không cho cơ hội chính trị trở thành một trào lưu,

một thế lực có thể ảnh hưởng, đe dọa sự nghiệp cách mạng của đất nước.

Chống lại phần tử cơ hội chính trị không chỉ trên lĩnh vực chính trị mà trên tất cả các lĩnh vực, từ văn hóa, tư tưởng, kinh tế, xã hội...; chống lại sự phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân tộc, gây mất ổn định chính trị, nhiễu loạn trong xã hội; chống những biểu hiện cơ hội ảnh hưởng tiêu cực đến uy tín, vai trò lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước. Ngăn chặn các hành vi lợi dụng tình hình phức tạp trong và ngoài nước, khai thác sự thiếu hiểu biết hoặc mất niềm tin của quần chúng để gây hoang mang dư luận, mất niềm tin vào chế độ chính trị và mục tiêu, lý tưởng độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội. Nâng cao nhận thức chính trị cho người dân, giáo dục về đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước cũng là một nội dung quan trọng của cuộc đấu tranh chống cơ hội chính trị.

Ba là, ngăn chặn suy thoái tư tưởng chính trị và “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong hệ thống chính trị nước ta.

Đây là một nội dung quan trọng trong phòng, chống cơ hội chính trị, nhấn mạnh tầm quan trọng của bảo vệ sự vững mạnh ở bên trong hệ thống chính trị nước ta. Các tổ chức Đảng, cơ quan Nhà nước cần được xây dựng, củng cố một cách vững mạnh từ cơ sở, không cho các lực lượng thù địch và hệ tư tưởng đối lập xâm nhập và phá hoại

từ bên trong. Đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị cũng là cuộc đấu tranh chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Sự suy thoái này nếu không được kiểm soát sẽ dẫn đến hiện tượng “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, dẫn đến việc xa rời lý tưởng cách mạng và sự lãnh đạo của Đảng, xa rời lợi ích của nhân dân, gây nguy cơ mất ổn định và làm suy yếu hệ thống chính trị. Ngăn chặn, làm thất bại những dấu hiệu, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ Đảng và chiến lược “đổi mới toàn diện” của các thế lực thù địch. Bên cạnh đó, toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta cần tuyệt đối trung thành với mục tiêu, lý tưởng mà Đảng và Bác Hồ đã lựa chọn, kiên định và giữ vững sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Công tác kiểm tra, giám sát trong nội bộ Đảng và Nhà nước cần được thực hiện nghiêm túc, chặt chẽ, đồng bộ để phát hiện và ngăn chặn kịp thời những hành vi cơ hội chính trị, tham nhũng, trục lợi chính sách, suy thoái tư tưởng, hành vi sai trái, lợi dụng chức quyền để thực hiện hành vi cơ hội chính trị. Nâng cao hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát các tổ chức Đảng và đảng viên, các cơ quan, tổ chức, cán bộ Nhà nước. Kịp thời ngăn chặn, xử lý nghiêm minh các trường hợp vi phạm về tư tưởng chính trị, vi phạm những điều đảng viên không được làm. Việc kỷ luật nghiêm minh đối

với các cán bộ, đảng viên vi phạm sẽ góp phần giữ vững sự trong sạch, vững mạnh của Đảng, của chế độ, tạo sự răn đe với những kẻ cơ hội.

Bốn là, phòng, chống “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch.

Cần nắm rõ mục tiêu của “diễn biến hòa bình” là nhằm tấn công, tiến tới xóa bỏ chế độ xã hội chủ nghĩa bằng con đường hòa bình, từ đó chủ động phát hiện và vô hiệu hóa các đối tượng cơ hội chính trị cả ở trong và ngoài hệ thống chính trị. Các thế lực thù địch muốn sử dụng “diễn biến hòa bình” qua các phần tử cơ hội chính trị như những “ngọn cờ” nhằm thay đổi hệ thống chính trị Việt Nam. Với các thủ đoạn như gây chia rẽ mất đoàn kết, mâu thuẫn nội bộ, hạ bệ thanh danh uy tín của các nhà lãnh đạo của Đảng và Nhà nước, phai nhạt lý tưởng, ý chí chiến đấu. Nhóm bên ngoài thì lợi dụng những khó khăn về kinh tế - xã hội và sự phức tạp của tình hình khu vực và thế giới để gây hoang mang, mất niềm tin của người dân vào chế độ xã hội chủ nghĩa. Do vậy, cuộc đấu tranh chống cơ hội chính trị cũng chính là để phòng, chống “diễn biến hòa bình”, ngăn chặn và đập tan những âm mưu của chiến lược này. Ngăn chặn các hoạt động chống phá Đảng, Nhà nước, các tổ chức chính trị và xã hội trên tất cả các mặt trận: tư tưởng – chính trị; kinh tế, văn hóa, xã hội. Ngăn ngừa các hoạt động tuyên truyền phá hoại phản động, đấu tranh với các đối tượng

cơ hội chính trị núp bóng chiêu bài tự do, nhân quyền, dân chủ, tôn giáo...; lợi dụng các sự kiện chính trị, xã hội nóng trong nước và thế giới để gây ra sự hoang mang, lo lắng cho người dân.

Năm là, bồi dưỡng, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên đủ phẩm chất, năng lực, có bản lĩnh và kiên định lập trường chính trị.

Trên cơ sở nhận thức, xác định rõ tính chất, những tác động tiêu cực và mức độ nguy hiểm của cơ hội chính trị đối với sự tồn vong của chế độ xã hội chủ nghĩa, đối với sự ổn định và phát triển đất nước; nhận diện rõ các biểu hiện, thủ đoạn, hành vi ngày càng tinh vi, phức tạp của các phần tử cơ hội thì nhất thiết phải có đội ngũ cán bộ, đảng viên tiên phong, có đủ đức, đủ tài, có bản lĩnh và sự dũng cảm nhận diện và dám đấu tranh quyết liệt với cơ hội chính trị.

Xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên có phẩm chất chính trị vững vàng, có năng lực và bản lĩnh, luôn kiên định với con đường cách mạng của Đảng, trung thành với lý tưởng xã hội chủ nghĩa, có đầy đủ năng lực và phẩm chất để bảo vệ mình, bảo vệ tổ chức. Kết hợp hai biện pháp vừa “xây”, vừa “chống”, trong đó, “xây” là chính và “chống” là nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên trong cuộc đấu tranh không khoan nhượng với những phần tử cơ hội chính trị. “Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân” trong đội ngũ cán bộ,

đảng viên phải trở thành nội dung quan trọng của công tác đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị, đặc biệt trong điều kiện kinh tế thị trường hiện nay. Do đó, Đảng, Nhà nước phải có biện pháp bảo đảm bằng sự hoàn thiện chủ trương, chính sách hợp lý để không cán bộ, đảng viên nào vì lợi ích cá nhân mình mà quên đi lợi ích của quốc gia, dân tộc. Xây dựng cơ chế hiệu quả, hệ thống pháp luật đồng bộ, hiệu quả là phương thức góp phần ngăn chặn sự phát sinh, phát triển của các phần tử cơ hội chính trị trong nội bộ hệ thống chính trị.

Trong giai đoạn tình hình khu vực và thế giới có những diễn biến phức tạp như hiện nay, cuộc đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị trong đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng và Nhà nước ta cũng ít nhiều chịu sự tác động. Vì thế, phòng chống cơ hội chính trị, làm trong sạch, vững mạnh hệ thống chính trị đòi hỏi mỗi cán bộ, đảng viên, phải luôn đặt lợi ích của quốc gia dân tộc, của nhân dân lên trên hết. nêu cao tinh thần đoàn kết, truyền thống yêu nước, lòng tự trọng dân tộc để kiên quyết đấu tranh với chủ nghĩa cá nhân, lợi ích nhóm, chống những biểu hiện phai nhạt mục tiêu, lý tưởng cách mạng.

Với đảng viên, cần phải nâng cao tinh thần cảnh giác, không chủ quan, lơ là đấu tranh ngăn ngừa và đẩy lùi tệ cơ hội chính trị trong tổ chức Đảng. Xây dựng Đảng phải thật sự trong sạch, phải

vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức. Sự trong sạch, vững mạnh của Đảng cũng chính là nhân tố ngăn chặn có hiệu quả các khuynh hướng nảy sinh cơ hội chính trị. Như V.I.Lênin nói: “không ai có thể tiêu diệt được chúng ta, ngoài những sai lầm của bản thân chúng ta... Nếu chúng ta do sai lầm mà gây ra sự chia rẽ thì tất cả sẽ sụp đổ” (V.I.Lênin 1977: 311).

Sáu là, phát huy vai trò của hệ thống chính trị và nhân dân trong cuộc đấu tranh chống cơ hội chính trị.

Công tác đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị với những biểu hiện tinh vi, phức tạp của nó cần được xác định là nhiệm vụ quan trọng của cả hệ thống chính trị từ trung ương đến địa phương, là trách nhiệm của toàn dân nhằm tạo nên sức mạnh tổng thể của cả hệ thống chính trị, kết hợp với khối đại đoàn kết dân tộc. Trong đó, Đảng cần tăng cường, nâng cao chất lượng của công tác lãnh đạo, chỉ đạo sâu sắc và toàn diện, đặc biệt là trong việc lãnh đạo Nhà nước xây dựng và thực hiện đồng bộ các chính sách kinh tế, văn hóa, xã hội nhằm ngăn ngừa sự xâm nhập và tác động tiêu cực của các phần tử cơ hội chính trị. Giữ vững vị thế của một đảng tiên phong của giai cấp công nhân, của nhân dân lao động và của cả dân tộc Việt Nam, Đảng phải gắn bó mật thiết với nhân dân, phục vụ nhân dân. Hoạt động quản lý của Nhà nước cũng phải đảm bảo tính

hiệu quả, công bằng, để giữ vững niềm tin của quần chúng nhân dân, Nhà nước là của dân, do dân và vì dân, đây là bản chất trường tồn của Nhà nước ta. Bên cạnh đó, cuộc đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị còn cần sự tham gia của toàn bộ các tổ chức đoàn thể và nhân dân. Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội cần có vai trò tích cực trong việc tuyên truyền, vận động quần chúng, kiểm tra, giám sát hoạt động của các cơ quan Đảng, Nhà nước, kịp thời phát hiện, ngăn chặn các biểu hiện cơ hội chính trị. Phát huy truyền thống “lấy dân làm gốc” và thực hiện tốt lời Bác dạy: “đề trăm lần không dân cũng chịu, khó vạn lần dân liệu cũng xong” để xây dựng thế trận lòng dân, dân tin, dân ủng hộ, dân đi theo chế độ và tham gia tích cực vào cuộc đấu tranh phòng, chống, phát hiện ngăn chặn các hành vi cơ hội chính trị, lợi dụng chức quyền để trục lợi cá nhân, từ đó xây dựng một môi trường chính trị lành mạnh, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng nói chung, đấu tranh phòng, chống cơ hội chính trị nói riêng.

6. Kết luận

Hiện nay, những biểu hiện cơ hội về chính trị trong và ngoài hệ thống chính trị ở nước ta đang diễn biến với xu hướng ngày càng tinh vi, phức tạp và nguy hiểm hơn. Nhận diện rõ ràng để có biện pháp đấu tranh phòng, chống biểu hiện cơ hội về chính trị là một nhiệm vụ cấp bách, thường xuyên đặt ra đối với

công cuộc xây dựng, giữ gìn, bảo vệ và phát triển đất nước ta. Đây cũng chính là một nội dung quan trọng của công tác xây dựng, hoàn thiện hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh hơn. Đấu tranh ngăn ngừa cơ hội chính trị cũng là cuộc chiến tất yếu, bởi nó liên quan trực tiếp đến vận mệnh, sự tồn vong của Đảng, của chế độ xã hội chủ nghĩa cũng như của chính vận mệnh đất nước. Cuộc đấu tranh này đòi hỏi toàn Đảng, toàn dân và toàn quân vào cuộc một cách đồng bộ, quyết liệt, không khoan nhượng, với hệ giải pháp toàn diện trên tất cả mặt trận tư tưởng, chính trị, kinh tế, xã hội.

Tài liệu trích dẫn

1. Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam. 2021. “Toàn văn phát biểu của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng” (<https://daihoi13.dangcongsan.vn/tin-moi/toan-van-phat-bieu-cua-tong-bi-thu-chu-tich-nuoc-nguyen-phu-trong-4013>).
2. Hồ Chí Minh. 2011. *Toàn tập*, tập 15. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia.
3. Đảng Cộng sản Việt Nam. 2002. *Văn kiện Đại hội Đảng toàn tập*, tập 21. Nội: Nxb. Chính trị quốc gia.
4. V.I.Lênin. 1977. *Toàn tập*, tập 42. Mátxcova: Nxb. Tiến bộ.
5. V.I.Lênin. 2005a. *Toàn tập*, tập 6. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia.
6. V.I.Lênin. 2005b. *Toàn tập*, tập 8. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia.